

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tiedonhallintalaki – kohti täytäntöönpanoa

Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri-työryhmä (JHKA)

12.6.2019

Lainsäädännön tilanne

- **Eduskunta hyväksyi 18.3.2019** hallituksen esityksen julkisen hallinnon tiedonhallintalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 284/2018 vp)
- Tasavallan presidentti ei ole vielä vahvistanut lakia, sillä eduskunnan vastaus ei ole vielä saapunut valtioneuvostolle.
- Lain vahvistuksen yhteydessä päätetään lain voimaantuloaika
→ Tarkoitus on esittää **voimaantuloajankohdaksi 1.1.2020.**
- HaVM 38/2018 vp
- PeVL 73/2018 vp

Keskeinen sisältö: Tiedonhallinnan järjestäminen

1

Tiedonhallintalaissa ja muussa laissa säädettyjen tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuiden määrittely

2

Ohjeet tietoaineistojen käsittelystä, tietojärjestelmien käytöstä, tietojenkäsittelyoikeuksista, tiedonhallinnan vastuiden toteuttamisesta, tiedonsaantioikeuksien toteuttamisesta, tietoturvallisuusjärjestelyistä sekä poikkeusoloihin varautumisesta

3

Koulutuksen tarjoaminen henkilöstölle ja tiedonhallintayksikön lukuun toimiville voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä sekä tiedonhallintayksikön ohjeista

4

Asianmukaiset työvälineet tiedonhallintaa koskevien velvollisuuksien toteuttamiseksi

5

Riittävän valvonnan järjestäminen tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisesta.

Tiedonhallintayksikön **johdon vastuulla** on huolehtia siitä, että tiedonhallinta järjestettäisiin tiedonhallintayksikössä yllä tarkoitetulla tavalla asianmukaisesti.

Keskeinen sisältö: Tiedonhallinnan suunnittelu ja toteuttaminen

TIEDONHALLINTALAKI

TIEDONHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

TIEDONHALLINTAKOKONAISUUDEN
MÄÄRITTÄMINEN

TIEDONHALLINTAAN KOHDISTUVIEN
MUUTOSTEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

TIETOTURVALLISUUSVELVOITTEET

TIETOAINEISTOJEN KERÄÄMINEN,
SÄILYTTÄMINEN JA LUOVUTTAMINEN

TIETOAINEISTOJEN YKSILÖINTI JA
REKISTERÖINTI

TIETOVARANTOJEN YHTEENTOIMIVUUS

- Sääntelykohteena suunnittelun lopputulos (= kuvaus), ei menetelmä, jolla kuvaus laaditaan tai ylläpidetään (vrt. kokonaisarkkitehtuurin suunnittelua koskevat suositukset)
- Nykyisten suunnitteluvälitteiden ja suositusten tiedonhallintaa koskevan informaation yhdistäminen ja tarkentaminen
 - korvaa mm. tietohallintolain kokonaisarkkitehtuurin ja julkisuuslain hyvän tiedonhallintatavan kuvausvelvoitteet)
 - vastaa mm. arkistolain, tietosuojasetuksen vaatimuksia

→ **informaatiokokonaisuus, jonka avulla tiedonhallintayksikkö pystyy toteuttamaan tiedonhallinnan järjestämisvelvollisuutensa**

Keskeinen sisältö: Tietoturvallisuus

12 § Henkilöstön ja palveluntuottajien luotettavuuden varmistaminen

13 § Tietoaineistojen ja tietojärjestelmien tietoturvallisuus

14 § Tietojen siirtäminen tietoverkossa

15 § Tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen

16 § Tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallinta

17 § Lokitietojen kerääminen

18 § Turvallisuusluokiteltavat asiakirjat valtionhallinnossa

Tietoturvallisuuden perustason vaatimukset

- tavoitteena varmistaa, että kaikki tiedonhallintayksiköt täyttävät vähintään samat perustason vaatimukset
- edistetään yhteiskunnan kokonaistietoturvallisuutta
- **mahdollistetaan viranomaisten keskinäisen luottamuksen vahvistuminen** → luopuminen tarpeettomista tietoturvallisuutta koskevista selvityksistä

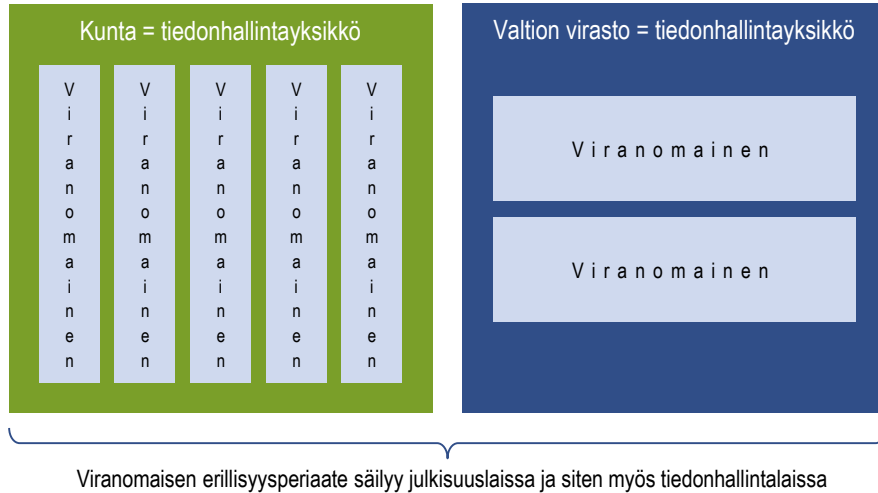

Keskeinen sisältö: Tietoaineistojen muodostaminen, sähköinen luovuttaminen ja asianhallinta

- Tietoaineistojen muuttaminen sähköiseen muotoon
- Tietoaineistojen säilytystarpeen määrittely
- Tietojen luovuttaminen teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla
- Asianhallinta ja palveluiden tiedonhallinta
 - Asiarekisterin ylläpito
 - Asiarekisteriin rekisteröitävät tiedot
 - Kuvaus asiakirjajulkisuuden toteuttamisesta (julkaistava yleisessä tietoverkossa)

Tiedonhallintayksikkö

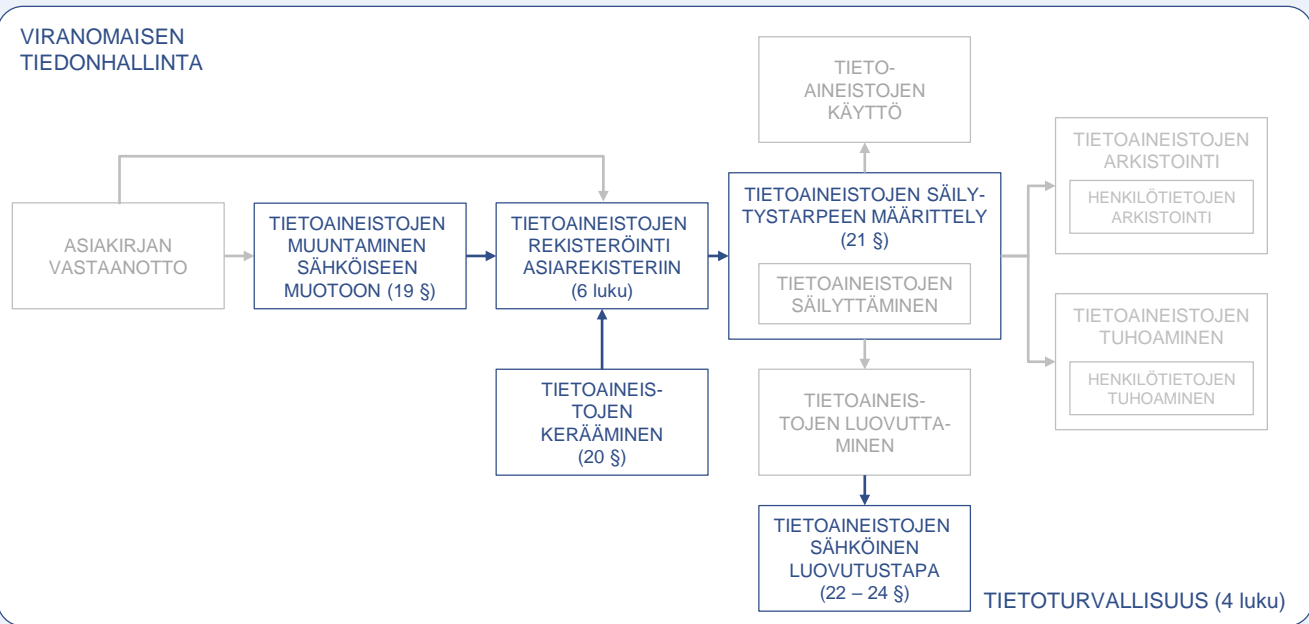
Tiedonhallintayksiköitä ovat:

- 1) valtion virastot ja laitokset
- 2) tuomioistuimet ja valitusasioita käsittelemään perustetut lautakunnat
- 3) eduskunnan virastot
- 4) valtion liikelaitokset
- 5) kunnat
- 6) kuntayhtymät
- 7) itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset
- 8) yliopistolaissa tarkoitetut yliopistot sekä ammattikorkeakoululaissa tarkoitetut ammattikorkeakoulut

- Tiedonhallintalakia sovelletaan tiedonhallintaan ja tietojärjestelmien käyttöön, kun viranomaiset käsittelevät tietoaineistoja, jollei muualla laissa toisin säädetä
 - *Asiankäsittelyssä ja palvelujen tuottamisessa noudatettavista menettelyistä, salassapidosta ja tiedonsaantioikeudesta viranomaisten asiakirjoihin sekä asiakirjojen arkistoinnista säädetään erikseen.*
- **Tiedonhallintayksikkö** = viranomainen, jonka tehtävänä on järjestää tiedonhallinta tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti

Tiedonhallintalain sääntelykohteet: tiedonhallintayksikön / viranomaisen näkökulmasta

TIEDONHALLINTAYKSIKÖN TIEDONHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN (2 luku)

Keskeinen sisältö:

Tietovarantojen yhteentoimivuuden yleinen ohjaus (6 §)

- VM:n tehtävänä on julkisen hallinnon yhteisten tietovarantojen yhteentoimivuuden yleinen ohjaus. Tässä tarkoituksessa valtiovarainministeriö:
 1. huolehtii julkisen hallinnon tiedonhallintakartan ylläpidosta;
 2. ylläpitää julkisen hallinnon tiedonhallinnan kehittämisen yleisiä linjauksia yhteisten tietovarantojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi.
- Kunkin ministeriön on omalla toimialallaan
 - huolehdittava julkisen hallinnon tiedonhallintakartan sisällön ajantasaisuudesta omalla toimialallaan sekä
 - ylläpidettävä oman toimialansa yleisiä linjauksia oman toimialansa yhteisten tietovarantojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseksi.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin julkisen hallinnon tiedonhallintakartan sisällöstä ja ylläpidon toteutuksesta.

Lain täytäntöönpanon organisointi

- Asetetut valmisteluryhmät 1) julkisen hallinnon tietovarantojen yleinen ohjaus, 2) investointien ohjausmallin ja tiedonhallintalain mukaisen lausuntomenettelyn jatkovalmisteluryhmä sekä 3) julkisen hallinnon tietohallinnon yhteistyön ja informaatio-ohjauksen valmisteluryhmä
 - Nimetään edustajia ministeriöistä, virastoista, kunnista ja kuntayhtymistä
- Asetetaan myös tiedonhallintalautakunnan perustamistoimet ja keskeiset suositukset valmisteleva työryhmä (VM041:00/2019)
- Tiedonhallintalain täytäntöönpanosta viestitään VM:n verkkosivuilla: <http://vm.fi/tiedonhallintalain-taytantonpano>

Tiedonhallintalain toimeenpanoa tukevat suositukset

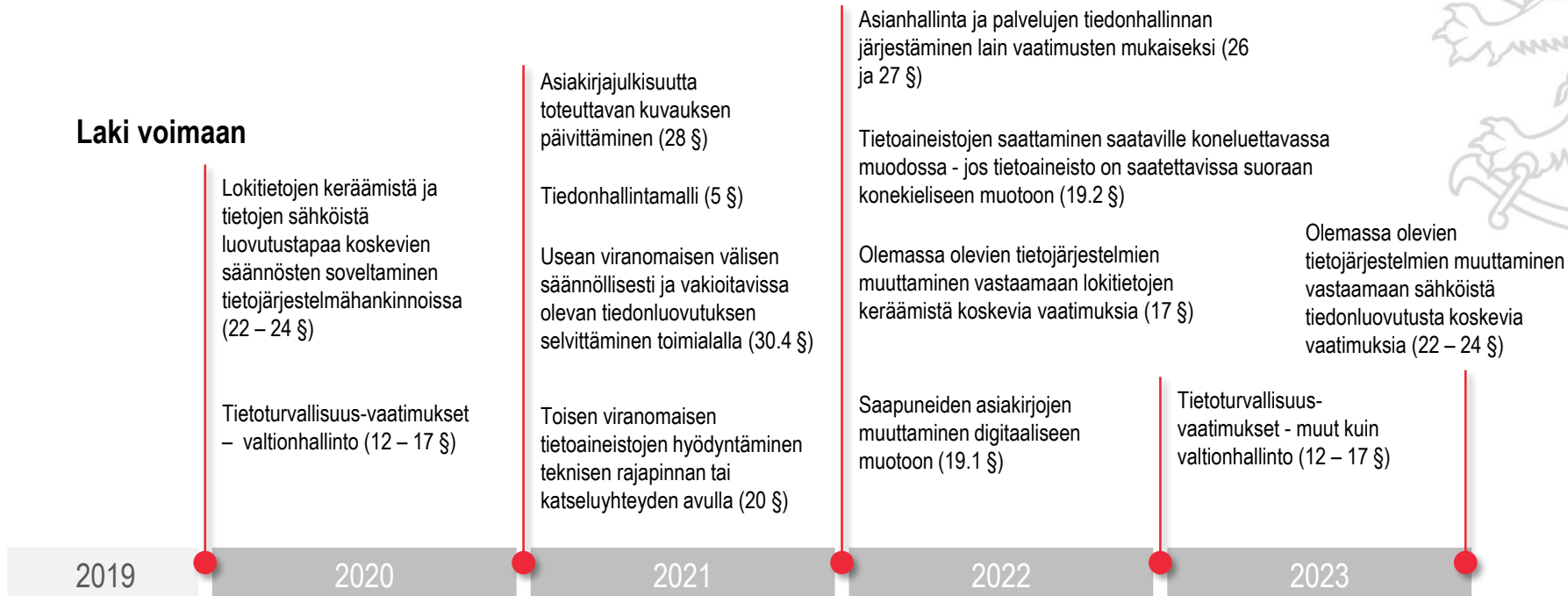
- Tiedonhallintalaissa säädettyjen tiedonhallinnan ja tietoturvallisuuden menettelytapojen ja vaatimusten toteuttamista edistäviä suosituksia
- Täytäntöönpanon valmistelussa tunnistettuja kohteita:
 - Tiedonhallintamalli (5 §)
 - Kuvaus asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi (28 §)
 - Tiedonhallintaan kohdistuvien muutosten vaikutusten arvioinnin malli (5 §)
 - Sähköinen tiedonantotapa (tekniset rajapinnat 22 §)
 - Tietoturvallisuus (4 luku)
- Suunnittelu- ja kuvausten osalta keskeistä, miten informaatio muodostetaan olemassa olevista kuvauksista ja miten kokonaisuutta tiedonhallintayksiköissä hallitaan toiminnan muutoksissa
- valmistelua johtaa VM, toimijoita osallistetaan työhön erikseen sovittavalla tavalla
- suositukset antaa perustettava Tiedonhallintalautakunta vuoden 2020 alussa

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (HaVM 38/2018)

Laki voimaan

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Suvi Remes

Neuvotteleva virkamies

etunimi.sukunimi@vm.fi

www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä

vm-viestinta@vm.fi

Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

